-- Scientific Journal, Tax Research paper --
Vol(issue), PP.
taxjournal.ir
DOI:

Iranian National Tax Administration

Original Research
Received:
Accepted:
ISSN:
eISSN:

Investigating the Impact of Personal Characteristics on the Tax Culture

with the moderating effect of Perception of Tax System Fairness

Mostafa heidari Haratemeh*

Associate Professor of the Department of Economics, Nar.C., Islamic Azad University, Naragh, Iran

Abstract

Abstract In order to examine the relationship between a person's Personal Characteristics and his tax culture, the Personal Characteristics of that person, who have an abstract, long-term motivational goal and reflect his principles and beliefs about what is important to him in life, and an important role in people's motivation to make decisions and Has moral behavior, Za considered. On the other hand, the tax system is a set of important factors in understanding the personal tax culture, including tax evasion, tax compliance, and the tax system. Tax evasion means violating legal regulations, tax compliance means convincing the taxpayer to act and fulfill tax obligations according to the law, which is a problematic and complex issue. In relation to the tax system, a moderating variable, i.e. the individual's understanding of the fairness of the tax system, is considered in the model. Therefore, the purpose of the study was to investigate the effects of Personal Characteristics on personal tax culture with the moderating role of understanding the fairness of the tax system. The current research is practical in terms of its purpose and descriptive-survey in terms of data collection. The statistical population includes all knowledge-based and technological companies in Isfahan Scientific & Research Town. Data collection tool, a questionnaire was distributed online and 420 questionnaires were collected, and with only 390 cases that are valid for analysis due to data screening that included missing data,were finalized for analysis. SEM (CB-SEM) and CFA methods,

* Corresponding Author: Mo.heidarih@iau.ac.ir

How to Cite: Heidari haratemeh. M. Investigating the Impact of Personal Characteristics on the Tax Culture with the moderating effect of Perception of Tax System Fairness. J Tax Res 2026; 00 (00)

respectively, to determine structural equation modeling confirmatory factor analysis using SPSS and AMOS software; And Process software was used to path analysis to estimate the different indirect effects, and finally bootstrapping method was used for moderate effects. Among the elements of Personal Characteristics; direct and indirect conservatism despite the moderating factor; Understanding the fairness of the tax system has the greatest impact on the personal tax culture and its components. This finding is not far from expected because it seems that people are probably conservative due to the fear of heavy fines, lack of exemptions and loss of credit in the tax system. In fact, coercion and coercion resulting from the legality of paying taxes and the conservatism and risk aversion of income owners and economic businesses as taxpayers, despite the progress and development of tax culture, will have the greatest impact. components; Openness to change, tax evasion and tax compliance are in the next categories.

Introduction

Governments need stable and reliable financial resources to carry out their public duties, and taxes have long been one of the most important sources of financing for governments to carry out their duties. Preventing or reducing tax evasion has been one of the major concerns of governments in the economic arena in recent years. An individual's behavior, which stems from a set of personal characteristics, plays an important role in the study of individuals. With their help, various social psychological phenomena are understood, and the relationship between personal characteristics and personal tax culture is completely unknown in existing studies. In this study, it will be proven that there is an unfounded relationship between personal characteristics and personal tax culture with respect to the perception of the fairness of the tax system. Therefore, the aim of this article is to examine the gap between personal characteristics and their personal tax culture. Also, the gap between them is shown with the help of a conceptual model to analyze the relationship between personal characteristics and personal tax culture with respect to the perception of the fairness of the tax system. Several studies have examined the factors influencing the behavior of individuals and, consequently, their personal culture. They have proven that personal characteristics play an important role in the motivation for decision-making and ethical behavior of individuals. Schwartz (1992) made an important milestone in the study of personal characteristics, as he measured the importance of an individual's personal characteristics with the help of a questionnaire with many variables in different

selected populations. Hofstede (1980) studied the dimensions of national culture, which indirectly affect the formation of tax culture. Due to the wide range of components of personal tax culture, the scope of the study was limited to only some of the following: tax system/regime, tax evasion, tax compliance and personal characteristics. Schwartz (1992) divided ten types of motivational traits into two two-component dimensions—self-enhancement and self-transcendence on the one hand, and changeability and conservatism on the other. Thus, in the relationship model, the second dimension will be divided into four different sets. Each of these sets will include one component of a two-component dimension of the relationship of personal traits, which will then be studied with each of the three selected components of personal tax culture, namely compliance behavior, ethical attitudes toward tax evasion, and attitudes toward the tax system, all of which are taken from the definition of general tax culture at the macro level and will now be studied at the individual level.Research Question(s): How and to what extent do personal characteristics affect personal tax culture with the moderating role of the perception of the fairness of the tax system?

Methods and Material

The current research is practical in terms of its purpose and descriptive-survey in terms of data collection. The statistical population includes all knowledge-based and technological companies in Isfahan Scientific & Research Town. Data collection tool, a questionnaire was distributed online and 420 questionnaires were collected, and with only 390 cases that are valid for analysis due to data screening that included missing data,were finalized for analysis. SEM (CB-SEM) and CFA methods, respectively, to determine structural equation modeling confirmatory factor analysis using SPSS and AMOS software; And Process software was used to path analysis to estimate the different indirect effects, and finally bootstrapping method was used for moderate effects.

Results and Discussion

In order to examine the relationship between an individual's personal characteristics and their tax culture, one should consider the individual's personal characteristics, which are an abstract, long-term motivational goal that reflects their principles and beliefs about what is important to

them in life, and play an important role in motivating individuals to make decisions and behave ethically. On the other hand, the tax system is a set of important factors in understanding personal tax culture, including tax evasion, tax compliance, and the tax system. Tax evasion means violating legal regulations, tax compliance means convincing the taxpayer to act and fulfill tax obligations in accordance with the law, which is a problematic and complex issue. In relation to the tax system, a moderating variable, namely the individual's perception of the fairness of the tax system, is considered in the model. Therefore, the aim of the study was to examine the effects of personal characteristics on personal tax culture with the moderating role of the perception of the fairness of the tax system. Based on data analysis, the results showed that the components of personal characteristics include; Self-promotion, self-aggrandizement, changeability, and conservatism have a significant direct effect on a) personal tax culture (Table 5) and b) individual components of personal tax culture including; tax compliance, tax evasion, tax system, and perception of the fairness of the tax system. In both cases, the direct effects of personal characteristics components including; self-promotion, self-aggrandizement, changeability, and conservatism on personal tax culture and the direct effects of personal characteristics components including; self-promotion, self-aggrandizement, changeability, and conservatism on tax compliance, tax evasion, tax system, and perception of the fairness of the tax system; the “conservatism component” will have the greatest direct effect on personal tax culture and individual components of personal tax culture, and it is not far from the expectation that it is probably due to fear of heavy fines, lack of exemptions, and loss of credibility in the tax system. In fact, the coercion and coercion resulting from the legality of tax payment and the conservatism and risk-aversion of income owners and economic businesses as taxpayers will have the greatest impact, despite the progress and development of tax culture. The results also showed that the indirect effects of personal characteristics components on personal tax culture, despite the moderating factor; perception of the fairness of the tax system, are more affected by the conservatism component, and the components; changeability, tax evasion, and tax compliance are in the next ranks. The results showed that the conservatism component will have the greatest impact on personal tax culture and its components directly. Also, the indirect effects of personal characteristics components on personal tax culture with the

moderating factor; perception of the fairness of the tax system; are also more affected by the conservatism component. Thus, it is concluded that individuals behave differently in situations where they believe the tax system is fair to them as taxpayers than in situations where they believe the tax system is unfair to them. The components; changeability, tax evasion and tax compliance are in the next ranks of the indirect impact of personal characteristics components on personal tax culture with the moderating factor; perception of the fairness of the tax system, which is not far from the expectation. Because it seems that people are probably conservative due to fear of heavy fines, lack of exemptions and loss of their credibility in the tax system. In fact, the coercion and coercion resulting from the legality of paying taxes and the conservatism and risk-aversion of income owners and economic businesses as taxpayers will have the greatest impact, despite the progress and development of tax culture.

Conclusion

Among the elements of Personal Characteristics; direct and indirect conservatism despite the moderating factor; Understanding the fairness of the tax system has the greatest impact on the personal tax culture and its components. This finding is not far from expected because it seems that people are probably conservative due to the fear of heavy fines, lack of exemptions and loss of credit in the tax system. In fact, coercion and coercion resulting from the legality of paying taxes and the conservatism and risk aversion of income owners and economic businesses as taxpayers, despite the progress and development of tax culture, will have the greatest impact. components; Openness to change, tax evasion and tax compliance are in the next categories. Taxes are the best source of financing for the entire country's budget and establish healthy economic activities, the payment of which ensures the reduction of class gaps in the country and helps the government in providing and providing essential services. The more this infrastructure is provided in the country, the smoother the path towards development and progress. Without a doubt, without culture, one cannot be successful in any field. Culture and cultural work must be started from the roots and taught in order to be effective in the long term. Tax culture is a set of people's attitudes, insights, and level of participation in the tax system and is

influenced by the general culture of society. Increasing transparency and how tax revenues are spent will increase people's trust in the tax system and develop tax culture, and consequently reduce tax evasion in society.

Keywords: Personal Characteristics, Personal Tax Culture, Tax System, Tax Compliant, Tax Evasion.

JEL Classification: H21, H25, K34

-- مجله علمی، پژوهشنامه مالیات --
دوره ؟، شماره ؟، نام فصل، سال، ص ص
taxjournal.ir
DOI:

سازمان امور مالیاتی کشور

مقاله پژوهشی

بررسی تاثیر ویژگی‌های شخصی بر فرهنگ مالیاتی با نقش تعدیل‌گری درک از عدالت نظام مالیاتی

مصطفی حیدری هراتمه *
دانشیار گروه اقتصاد، واحد نراق، دانشگاه آزاد اسلامی، نراق، ایران

تاریخ دریافت: ۰۰/۰۰/۰۰؛ تاریخ پذیرش: ۰۰/۰۰/۰۰
ISSN:
eISSN:

چکیده

زمینه و هدف: جهت بررسی رابطه ویژگی‌های شخصی یک فرد با فرهنگ مالیاتی او، باید ویژگی‌های شخصی آن فرد که یک هدف انگیزشی انتزاعی، بلندمدت و منعکس‌کننده اصول و عقاید آن در مورد آنچه در زندگی برای او مهم است، و نقش مهمی در انگیزه افراد برای تصمیم‌گیری و رفتار اخلاقی دارد، را در نظر گرفت. از طرفی نظام مالیاتی، یک مجموعه از عوامل مهم در درک فرهنگ مالیات شخصی از جمله فرار مالیاتی، تمکین مالیاتی و نظام مالیاتی است. فرار مالیاتی به معنای نقض مقررات قانونی ،تمکین مالیاتی یعنی متقاعد کردن مالیات‌دهنده جهت عمل و انجام تعهدات مالیاتی مطابق قانون است که موضوعی مسئله‌ساز و پیچیده است. در رابطه با نظام مالیاتی، یک متغیر تعدیل‌کننده، یعنی درک فرد از عادلانه بودن نظام مالیاتی در مدل در نظر گرفته می‌شود. ازینرو هدف مطالعه بررسی اثرات ویژگی‌های شخصی بر فرهنگ مالیات شخصی با نقش تعدیل‌گری درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی در نظر گرفته شد.

روش‌شناسی: پژوهش حاضر از لحاظ هدف، کاربردی و از نظر نحوه گردآوری داده‌ها توصیفی- پیمایشی است. جامعه آماری شامل کلیه شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور در شهرک علمی تحقیقاتی اصفهان است. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه که به صورت آنلاین توزیع و ۴۲۰ پرسشنامه جمع‌آوری که با غربالگری داده‌های پرت، ۳۹۰ مورد معتبر برای تجزیه و تحلیل نهایی شد. روش SEM (CB-SEM) و CFA، به ترتیب جهت معادلات ساختاری و ساختار تأیید عاملی با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS و AMOS تعیین؛ و برای تخمین اثرات غیرمستقیم و تحلیل مسیر از نرم‌افزار Process و نهایتا جهت اثرات تعدیلی از روش بوت استرپینگ (Bootstrapping)، استفاده شد.

یافته‌ها نشان داد: از بین عناصر ویژگی‌های شخصی ؛ محافظه‌کاری به صورت مستقیم و غیرمستقیم با وجود عامل تعدیلگر؛ درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی، بیشترین تاثیر را بر فرهنگ مالیات شخصی و مولفه‌های آن نیز، دارد. این یافته دور از انتظار هم نخواهد بود چرا که به نظر می‌رسد احتمالا افراد به دلیل ترس از

* نویسنده مسئول: Mo.heidarih@iau.ac.ir

جریمه‌های سنگین، عدم برخورداری از بخشودگی‌ها و از دست دادن اعتبار خود در نظام مالیاتی، محافظه‌کاری می‌کنند. در واقع جبر و اجبار ناشی از قانونی بودن پرداخت مالیات و ویژگی محافظه‌کاری و ریسک‌گریزی صاحبان درآمد و کسب و کارهای اقتصادی در مقام مودیان مالیاتی، علیرغم پیشرفت و توسعه فرهنگ مالیاتی، بیشترین تاثیر را خواهد داشت. مولفه‌های؛ تغییرپذیربودن، فرار مالیاتی و تمکین مالیاتی در رده‌های بعدی قرار دارند.

کلیدواژه‌ها: ویژگی‌های شخصی ، فرهنگ مالیات شخصی، نظام مالیاتی، تمکین مالیاتی، فرار مالیاتی

مقدمه

باید دولت‌ها برای انجام وظایف عمومی خود نیاز به منابع مالی باثبات و مطمئن دارند و از دیرباز مالیات، یکی از مهمترین منابع تأمین مالی دولت‌ها برای انجام وظایف‌شان بوده است. جلوگیری یا کاهش میزان فرار مالیاتی طی سالیان اخیر از دغدغه‌های مهم دولت‌ها در عرصه اقتصادی بوده است. مالیات بنا به نظر پژوهش‌گران اقتصادی مناسب‌ترین و پایدارترین نوع درآمد برای دولت و ابزاری کارآمد جهت اجرای سیاست‌های اقتصادی و حتی هدایت اقتصاد در مسیر اهداف کلان است. بنابراین از دیدگاه آنها وجود تداوم فعالیت‌های دولت وابسته به نظام مالیاتی کارآمد است. یکی از عواملی که در برقراری سیستم دقیق و موثر وصول مالیات به خصوص در کشورهای در حال توسعه از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است، رفتار مالیاتی مودیان است. ازین رو، رفتار مالیاتی برگرفته از ویژگی‌های شخصی مودیان مالیاتی خواهد بود.

رفتار یک فرد که از مجموعه‌ای از ویژگی‌های شخصی نشات می‌گیرد، نقش مهمی در مطالعه افراد ایفا می‌کند(باردی و شوارتز ، ۲۰۰۳)[1]. با کمک آنها، پدیده‌های گوناگون روانشناختی اجتماعی درک می‌شود(شوارتز و بردی ، ۲۰۰۱ ، خلاصه شده از برد و شوارتز ، ۲۰۰۳) و رابطه بین ویژگی‌های شخصی و فرهنگ مالیات شخصی در مطالعات موجود کاملاً ناشناخته است. در این مطالعه ثابت خواهد شد که رابطه‌ای بی‌اساس بین ویژگی‌های شخصی و فرهنگ مالیات شخصی با توجه به درک از عادلانه بودن سیستم مالیاتی وجود دارد. بنابراین، هدف این مقاله بررسی شکاف بین ویژگی‌های شخصی و فرهنگ مالیات شخصی آنها است. همچنین، شکاف بین آنها با کمک یک مدل مفهومی، برای تجزیه و تحلیل رابطه بین ویژگی‌های شخصی و فرهنگ مالیات شخصی، با توجه به درک از عادلانه بودن سیستم مالیاتی نشان داده می‌شود.

در نهایت با تلخیص مطالب فوق چنین استنباط می‌شود که جهت بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصی یک فرد و فرهنگ مالیاتی او، باید ویژگی‌های شخصی آن فرد و همچنین شخصیت آن فرد که شامل کلیه ویژگی‌های فیزیکی، ذهنی و رفتاری، که در یک فرد متمایز و نسبتا ثابت است، مورد بررسی قرار گیرد. ویژگی‌های شخصی، یک هدف انگیزشی انتزاعی، بلندمدت است و منعکس کننده اصول و عقاید شخص در مورد آنچه در

[1] . Bardi & Schwartz, 2003

زندگی برای او مهم است، می‌باشد و نقش مهمی در انگیزه افراد برای تصمیم‌گیری و رفتار اخلاقی دارد. اجزای اساسی فرهنگ مالیات شخصی از جمله فرار مالیاتی، تمکین مالیاتی و نظام مالیاتی است. نظام مالیاتی، یک مجموعه از عوامل مهم در درک فرهنگ مالیاتی است. فرار مالیاتی به معنای نقض مقررات قانونی است؛ از نظر منطقی، تصور می‌شود که باید از برداخت مالیات، منافعی داشته باشند.تمکین مالیاتی یعنی متقاعد کردن مالیات‌دهنده تا مطابق قانون عمل و تعهدات مالیاتی را انجام و پرداخت کند که موضوعی مسئله‌ساز و پیچیده است. نهایتا در رابطه با نظام مالیاتی، یک متغیر تعدیل‌کننده، یعنی درک فرد از عادلانه بودن نظام مالیاتی در مدل در نظر گرفته می‌شود. به این معنا که فرد در شرایطی که معتقد است نظام مالیاتی نسبت به آنها به عنوان مالیات‌دهندگان، عادلانه است، نسبت به شرایطی که به اعتقاد آنها نظام مالیاتی نسبت به آنها ناعادلانه است، رفتار متفاوتی دارند. ازینرو هدف مطالعه بررسی اثرات ویژگی‌های شخصی بر فرهنگ مالیات شخصی با نقش تعدیل‌گری درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی در نظر گرفته شد. متناظر با آن مساله اصلی تحقیق در قالب سوال تحقیق عبارتست از اینکه: تاثیر ویژگی‌های شخصی بر فرهنگ مالیات شخصی با نقش تعدیل‌گری درک از عدالت نظام مالیاتی چگونه و چه میزان می‌باشد؟ در ادامه فرایند تحقیق ابتدا تبیین فرضیه‌ها ارائه می‌شود. سپس روش‌شناسی تحقیق و تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق توصیف می‌شود و در نهایت نتایج و بحث‌های متناظر ارائه می‌شوند.

پیشینه پژوهش

فرهنگ مالیات شخصی

وجود یک رابطه بی‌اساس بین ویژگی‌های شخصی و فرهنگ مالیات شخصی آنها، ویژگی‌های شخصی قبلاً توسط محققان بسیاری مورد مطالعه قرار گرفته است. فلدمن(۲۰۱۵)، شوارتز(۱۹۹۲)، سزار و همکاران(۲۰۱۵)، لیتینا و پالیوس(۲۰۱۶)،گینو(۲۰۱۵)، آلین و همکاران(۲۰۱۳)، فیشر و پورتینگ(۲۰۱۲)، فیشر و همکاران(۲۰۱۰) و وکلر و همکاران(۲۰۱۵)[1] عوامل موثر در شکل دادن به رفتار افراد و در نتیجه فرهنگ شخصی آنها، را بررسی نمودند. آنها ثابت کردند که ویژگی‌های شخصی

[1] . Feldman (2015), Schwartz(1992), Sezer et al. (2015), Litina and Palivos (2016), Gino (2015), Alleyne et al. (2013), Fischer and Poortinga
(2012), Fischer, et al. (2010), and Vauclair et al. (2015)

نقش مهمی در انگیزه برای تصمیم‌گیری و رفتار اخلاقی افراد دارد. شوارتز[1] (۱۹۹۲) نقطه عطف مهمی در مطالعه ویژگی‌های شخصی به وجود آورد، زیرا او اهمیت ویژگی‌های شخصی یک فرد را با کمک یک پرسشنامه با متغیرهای زیادی در جمعیت‌های مختلف انتخابی، اندازه‌گیری کرد. هافستد (۱۹۸۰ ، در ریچاردسون ، ۲۰۰۷ ، ۲۰۰۸)[2] ابعاد فرهنگ ملی را مورد مطالعه قرار داد، که به طور غیرمستقیم در شکل‌گیری فرهنگ مالیاتی تأثیر دارد. به‌خاطر حیطه وسیع اجزای فرهنگ مالیاتی شخصی، دامنه بررسی مطالعه فقط به بعضی از مواردی همچون: سیستم/نظام مالیاتی، فرار مالیاتی، تمکین مالیاتی و ویژگی‌های شخصی محدود گردید.

به اعتقاد ریچاردسون (۲۰۰۷)[3]، اولین جزء اصلی فرهنگ مالیاتی، نظام مالیاتی است، یک مجموعه از عوامل مهم در درک فرهنگ مالیاتی است. ریچاردسون (۲۰۰۷) عقیده دارد که یک سیستم مالیاتی باید کارآمد، صریح ، قابل اندازه‌گیری و تقسیم‌پذیر باشد؛ نظام مالیاتی، یک مجموعه از قالب‌های مالیاتی را در کشورهای خاص با هدف تحقق اهداف مالی، اقتصادی و اجتماعی ارائه می‌دهد. قانون‌گذاری مالیاتی همیشه به اندازه کافی دقیق نیست، بنابراین، اغلب شکاف‌های مالیاتی وجود دارد (جیمز و آللی ، ۲۰۰۴)[4]. در تفسیر و درک قانون مالیاتی مشکلات عملی وجود دارد، زیرا دولت و مالیات‌دهندگان برداشت یا قانون مالیاتی مشابهی ندارند(جیمز و آللی،۲۰۰۴).

میزان به چالش کشاندن اهمیت قانون مالیات، توسط مالیات‌دهندگان به عوامل متعددی بستگی دارد، از جمله میزان آمادگی آنها برای عمل، مطابق با نظام مالیاتی موجود (جیمز و آللی ،۲۰۰۴).

ریچاردسون(۲۰۰۷)، مایر(۲۰۰۰)، جکسون و میلیرون(۱۹۸۶) و ریچاردسون و میلیرون (۲۰۰۱)[5]، تعاریف مختلفی از ویژگی‌های مطلوب سیستم‌های مالیاتی بیان می‌کنند. ریچاردسون (۲۰۰۷) بر سادگی نظام مالیاتی تأکید دارد. سادگی سیستم مالیاتی به عنوان یک جز از فرهنگ مالیاتی عامل مهمی در بررسی فرار مالیاتی است (جکسون و میلیرون ، ۱۹۸۶؛

---

[1] . Schwartz (1992)
[2] . Hofsted(1980, in Richardson, 2007, 2008)
[3] . Richardson (2007)
[4] . James & Alley, 2004
[5] . Richardson(2007), Mayr (2000), Jackson and Milliron (1986),

ریچاردسون و سایر ، ۲۰۰۱؛ خلاصه شده از ریچاردسون ، ۲۰۰۶)[1]. دسیستم مالیاتی بر ویژگی‌های مالیاتی تأثیر می‌گذارد، که خود تحت تأثیر ابعاد فرهنگی فردی تعریف شده توسط هافستد (فردگرایی، مردسالاری، اجتناب از عدم‌اطمینان و تأثیر/ قدرت یک فرد) و عوامل خارجی قرار دارد. براساس این عوامل درهم تنیده، ریچاردسون (۲۰۰۷) در یک مطالعه تجربی، رابطه بین چهار بعد فرهنگی هافستد و سایر اجزای مجموعه سیستم مالیاتی مانند تأثیرات خارجی، پیامدهای قانونی، سیستم مالیاتی، ویژگی‌های مالیاتی و سیستم حسابداری را بررسی کرد.

دومین جزء اصلی فرهنگ مالیاتی، فرار مالیاتی است. به اعتقاد منگوتینگ و همکاران(۲۰۱۵)[2] فرار مالیاتی به معنای نقض مقررات قانونی است؛ از نظر منطقی، تصور می‌کنند که باید از برداخت مالیات، منافعی داشته باشند. در ادبیات موضوع ، بسیاری از محققان مفهوم فرار مالیاتی را تعریف کردند و موضوع بسیاری از تحقیقات بوده است(ریچاردسون،۲۰۰۶؛ریچاردسون،۲۰۰۸؛ساکومیس،۲۰۰۷؛کول،۲۰۰۹؛کورندورفر،۲۰۱۴؛وبلی،۲۰۰۱؛تورگلر،۲۰۰۳؛پیکارت،۲۰۱۴؛احمد و برایت ویت،۲۰۰۵، آلم،۲۰۱۲a، آلم،۲۰۱۲b،کوریسلی و همکاران،۲۰۱۴؛فالکینگر و والتر،۱۹۹۱؛ مارینو و زیزا،۲۰۱۲؛ میتون و پاتلی،۲۰۰۰؛ پیکارت و سیبولد،۲۰۱۴)[3].

از میان عوامل مهم دیگر که به فرآیندهای مالیاتی مرتبط است و آنرا تحت تأثیر قرار می‌دهد(غیراز فرار مالیاتی و فرهنگ مالیاتی)، تمکین مالیاتی است که جزء اصلی دیگر فرهنگ مالیاتی محسوب می‌شود. جیمز و آللی (۲۰۰۴ ؛ خلاصه شده از آندریاس و ساویتری ، ۲۰۱۵) بر این باورند که تمکین مالیاتی مسئله‌ساز است، زیرا متقاعد کردن یک مالیات‌دهنده همیشه آسان نیست تا مطابق قانون عمل کند و تعهدات مالیاتی را پرداخت کند. بنابراین، زین (۲۰۰۷ ؛ خلاصه شده از مانگوتینگ و همکاران ، ۲۰۱۵) دریافت که یکی از مشکلات بزرگتر تمکین مالیاتی در کشور، فرار مالیاتی بالا است. به‌عقیده‌ی جیمز و آللی (۲۰۰۴)،

---

[1] . Jackson & Milliron, 1986,; Richardson & Sawyer, 2001,; as summarized from Richardson, 2006

[2] . Mangoting et al. (2015)

[3] . Richardson, 2006; Richardson, 2008; Tsakumis, 2007; Cule, 2009; Korndörfer, 2014; Webley, 2001; Torgler, 2003; Pickhardt, 2014; Ahmed & Braithwaite, 2005; Alm, 2012a; Alm, 2012b; Coricelli et al., 2014; Falkinger & Walther, 1991; Marino & Zizza, 2012; Mittone & Patelli, 2000; Pickhardt & Seibold, 2014).

ساده‌ترین تعریف از تمکین مالیاتی، حدی است که مالیات‌دهندگان مطابق قانون مالیات عمل می‌کنند. علاوه بر آنچه گفته شد، مفهوم و اندازه‌گیری تمکین مالیاتی، که شامل ابزارها و فعالیت مالیاتی است و بدین معناست که فعالیت‌های مالیاتی درداخل و نیز خارج از کشور متقابلا مطابق با مالیات هستند، توسط آندرس و ساویتری، (۲۰۱۵) بایسا گوبنا و واندیجک(۲۰۱۶)، ساد(۲۰۱۴)، کاستلانگر، درستلر، و کیرچلر(۲۰۱۰) لیسی(۲۰۱۴؛۲۰۱۵)، لیویو مسکا(۲۰۱۳)، کورناهاسر(۲۰۰۷)، آندرونی، ارارد و فینستین(۱۹۹۸)، جیمز و آللی(۲۰۰۴)، هافمن، هولزل و کیرچلر(۲۰۰۸)، هارتر ریچبرگر، کیرچلر و چابمن(۲۰۰۸) کاستلانگر، کیرچلر، میتون و پیترز(۲۰۰۹) و هافمن، هولزل و کیرچلر(۲۰۰۸) [1]بررسی شد. صرف‌نظر از گستره‌ی انتخاب شده برای توجیه مفهوم تمکین مالیاتی، میزان تمکین مالیاتی را می‌توان از طریق عوامل مختلفی که در توسعه آن تأثیرگذار است، سنجید.

تعریف اجزای انتخاب‌شده از فرهنگ مالیاتی نشان‌دهنده‌ی به‌هم پیوستگی عوامل مختلف با تاثیر متقابل است. اگر هدف، بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصی یک فرد و فرهنگ مالیاتی او باشد، باید ویژگی‌های شخصی آن فرد و همچنین شخصیت آن فرد که شامل کلیه ویژگی‌های فیزیکی، ذهنی و رفتاری، که در یک فرد متمایز و نسبتا ثابت است، مورد بررسی قرار گیرد. فلدمن و همکاران (۲۰۱۵) پیچیدگی انگیزه‌های رفتار غیراخلاقی را در رابطه با ایجاد انگیزه در افراد برای عمل به صورت اخلاقی یا غیراخلاقی ثابت کردند. آنها بر اهمیت درک انگیزه‌ی مربوط به رفتار غیراخلاقی تأکید کردند. افراد در انتخاب‌هایشان، مطابق با منافع خود عمل می‌کنند (فلدمن ، ۲۰۱۵). آنها با خودشان احتمال این‌که، رفتار آنها عواقب و پیشامدهای مختلفی به همراه خواهد داشت، را محاسبه می‌کنند .آنها معمولاً اقداماتی را انتخاب می‌کنند که نتایج مثبت را به حداکثر و نتایج منفی را به حداقل برساند. ویژگی‌های شخصی، یک هدف انگیزشی انتزاعی، طولانی‌مدت است و منعکس‌کننده اصول و عقاید شخص در مورد آنچه در زندگی برای او مهم است، می‌باشد(شوارتز،۱۹۹۲؛ فلدمن و همکاران، ۲۰۱۵).

---

[1] . Andreas and Savitri (2015), Bayissa Gobena and Van Dijke (2016), Saad (2014), Kastlunger, Dressler and Kirchler(2010), Lisi (2014; 2015), Liviu Mesca (2013), Kornhauser(2007), Andreoni, Erard and Feinstein (1998), James & Alley (2004), Hofmann, Hoelzl and Kirchler (2008), Harter, Rechberger, Kirchler and Schabmann (2008), Kastlunger, Kirchler, Mittone and Pitters (2009), and Hofmann, Hoelzl and Kirchler (2008).

رابطه بین ویژگی‌های شخصی و فرهنگ مالیات شخصی در قالب مدل مفهومی

با کمک مدل مفهومی، یافته‌های نظری و تجربی موجود، جایی‌که شکاف‌های موجود در ادبیات فعلی نشان داده می‌شود، ارائه خواهد شد. به کمک مدل مفهومی، چهار مجموعه از روابط مختلف در شکل ۱ ارائه خواهد شد. متغیرهای شخصی مدل، قبلاً به صورت تئوری و همچنین تجربی در برخی از مطالعات قبلی، همانطور که در بخش قبل ذکر شد، ارائه شده‌اند. شوارتز(۱۹۹۲) ده نوع ویژگی‌های انگیزشی را در دو بعد دومولفه‌ایی- از یک سو خودارتقایی و خودتعالی و از طرف دیگر تغییر پذیربودن و محافظه‌کاری- تقسیم کرد. بنابراین، در الگوی روابط، بعد دوم به چهار مجموعه مختلف تقسیم خواهد شد(شکل ۱ را مشاهده کنید). هریک از این مجموعه‌ها شامل یک مؤلفه از یک بعد دومولفه‌ایی از رابطه ویژگی‌های شخصی است که سپس با هر سه جز فرهنگ مالیات شخصی منتخب - رفتار تمکین ، نگرش اخلاقی نسبت به فرار مالیاتی و نگرش نسبت به سیستم مالیاتی مطالعه می‌شود که همگی از تعریف فرهنگ مالیات عمومی در سطح کلان گرفته شده است و اکنون در سطح یک فرد مورد مطالعه قرار خواهد گرفت.

مفهوم فرار مالیاتی، که با نگرش نسبت به اخلاقی‌بودن فرار مالیاتی سنجیده می‌شود، به دلیل غیراخلاقی فرار مالیاتی دریک محیط خاص در مدل مفهومی گنجانده شده است، که می‌تواند به عنوان یک رفتار اجتماعی مسئولانه یا غیرمسئولانه نیز مورد بررسی قرار گیرد. فرار مالیاتی با کمک ابزاری که قبلاً ایجاد و توسط مک گی[1](۲۰۰۶) مورد استفاده قرار گرفت، اندازه‌گیری می‌شود. مفهوم تمکین مالیاتی با کمک نگرش فرد نسبت به رفتارهای مطابق با مالیات سنجیده می‌شود.

تمکین مالیاتی، که به عنوان سطحی از آمادگی فرد یا مسئولیت اجتماعی یک فرد برای انجام تعهدات مالیاتی، تفسیر می‌شود، عامل مهمی است که فرآیندهای مالیاتی را به‌هم ارتباط داده و آنرا تحت تأثیر قرار می‌دهد. یک سیستم مالیاتی یکی از اجزای فرهنگ مالیات است که در رابطه با ویژگی‌های شخصی یک فرد از طریق نگرش فرد به سیستم مالیاتی موجود، بررسی می‌شود؛ بدین‌وسیله مسئولیت اجتماعی فرد دوباره قابل توجه است. در رابطه با سیستم

---

[1] . McGee (2006)

مالیاتی، یک متغیر تعدیل‌کننده، یعنی درک فرد از عادلانه بودن سیستم مالیاتی در مدل گنجانده شد.

بدین صورت، نتیجه گرفته می‌شود که فرد درشرایطی که معتقد است سیستم مالیاتی نسبت به آنها به عنوان مالیات‌دهندگان، عادلانه است، نسبت به شرایطی که به اعتقاد آنها سیستم مالیاتی نسبت به آنها ناعادلانه است، رفتار متفاوتی دارند. مطابق مطالعه فلدمن (۲۰۱۵)، که چگونه ویژگی‌های شخصی یک فرد عملا بر رفتار غیراخلاقی تاثیر می‌گذارد، ویژگی‌های شخصی یک فرد هم در مدل قرار داده شد.

فلدمن (۲۰۱۵)[1] بیان می‌کند که بعد خودارتقایی بر تشویق خود و ترغیب منافع خودخواهانه در قبال دیگران تأکید دارد. بنابراین، ویژگی‌های موجود در بعد خودارتقایی نشان‌دهنده خطر رفتار غیراخلاقی شدید است. فرض بر این است که درک از عادلانه‌بودن سیستم مالیاتی بر شدت رابطه بین خودارتقایی و اجزای شخصی فرهنگ مالیاتی تأثیر می‌گذارد (نگرش فرد نسبت به سیستم مالیاتی، نگرش فرد نسبت به اخلاقی‌بودن فرار مالیاتی و رفتار تمکین مالیاتی). بعد خودتعالی، منافع دیگران را تقویت می‌کند(فلدمن، ۲۰۱۵). ویژگی‌ها در این بعد بیانگر انگیزه برای همدلی، انصاف و یکپارچگی نسبت به دیگران است به این ترتیب، بعد خودتعالی نشان‌دهنده یک نگرش منفی نسبت به غیراخلاقی بودن است، که آسیب به دیگران را دربر می‌گیرد. فرض بر این است که درک از عادلانه‌بودن سیستم مالیاتی بر شدت رابطه بین خودتعالی و سنگ‌بنای فردی فرهنگ مالیاتی تأثیر می‌گذارد(نگرش فرد نسبت به سیستم مالیاتی، نگرش فرد نسبت به اخلاقی‌بودن فرار مالیاتی و رفتار تمکین مالیاتی افراد). بعد ویژگی‌های شخصی که تغییرپذیربودن(گشودگی دربرابر تغییر نامیده می‌شود)، بازتابی از بازبودن تفکر و رفتار است و شامل تحریک و ارتقای علایق فرد می‌شود (شوارتز، ۱۹۹۲). از بین هر چهار بعد، این یکی از ابعاد است که کمترین جنبه را در غیراخلاقی بودن دارد، زیرا غیراخلاقی بودن در این زمینه بیشتر به انگیزه فرد بستگی دارد. این فرض وجود دارد که ادراک عادلانه بودن یک سیستم مالیاتی بر شدت رابطه بین باز بودن در برابر تغییر و سنگ‌بنای فردی فرهنگ مالیاتی (نگرش فرد نسبت به سیستم مالیاتی، نگرش فرد نسبت به اخلاقی بودن فرار مالیاتی و رفتار تمکین مالیاتی فرد) تأثیر می‌گذارد.

ویژگی‌های شخصی که شامل سنت، ایمنی و انطباق رفتار فرد مطابق با انتظارات، ابراز انگیزه برای انضباط شخصی و غلبه بر خواسته‌های فوری شخص است(فلدمن، ۲۰۱۵). فرض

[1] . Feldman

می‌شود که ادراک عادلانه‌بودن یک سیستم مالیاتی بر شدت رابطه بین محافظه‌کاری و اصول فردی فرهنگ مالیاتی(نگرش فرد نسبت به سیستم مالیاتی، نگرش فرد نسبت به اخلاقی بودن فرار مالیاتی و رفتار مطابق با مالیات فرد) تأثیر می‌گذارد.

مبانی نظری و تبیین و توسعه فرضیه‌ها

ویژگی‌های شخصی فرد و فرهنگ مالیات شخصی(فرار مالیاتی)

ویژگی‌های شخصی یک فرد، مجموع ویژگی‌های فیزیکی، ذهنی و رفتاری است که شخصیت فرد را تشکیل می‌دهد(موزک و پچجکْ ۲۰۰۱)[1]. افراد در خود این احتمال را محاسبه می‌کنند که به دلیل رفتارشان، عواقب و پیامدهای مختلفی رخ خواهد داد و احتمال آنها را نیز محاسبه می‌کنند(برلیک ۲۰۱۰)[2].آنها اقداماتی را انجام می‌دهند که نتایج مثبت را به حداکثر می‌رساند و نتایج منفی را حداقل می‌کند. در برخی از مراحل زندگی، اخلاق را می‌توان آموخت. افراد با تمایلات ذاتی متولد نمی‌شوند تا با اخلاق باشند یا به رفاه دیگران اهمیت دهند. ویژگی‌های شخصی به محیط زندگی و عوامل اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی حاکم بر آن بستگی دارد. فلدمن و همکاران(۲۰۱۵)[3]به بررسی دلایل رفتار غیراخلاقی افراد پرداختند. آنها ارتباط بین ویژگی‌های شخصی و نگرش‌ها و روش‌های غیراخلاقی را مطالعه نمودند. آنها نشان دادندکه پیچیدگی انگیزه‌های رفتار غیراخلاقی، موجب انگیختن افراد به عمل اخلاقی و غیراخلاقی می‌شود. آنها به اهمیت درک انگیزه‌های مربوط به رفتار غیراخلاقی افراد در رفتارهای آنها پرداختند.

فلدمن و همکاران(۲۰۱۵) و رست و بارنت(۱۹۸۶) [4]رفتارهای غیراخلاقیرا به عنوان تخطی از هنجارهای اخلاقی اجتماعی پذیرفته شده، دانستند. چنین رفتاری می‌تواند شامل دروغ، تقلب، کلاهبرداری، سرقت، خرابکاری و رشوه باشد، همچنین ممکن است رفتار غیراخلاقی با کنش کمتر مانند سایر پنهان‌کاری‌ها و نقض قوانین را هم در بر گیرد. از سوی دیگر، یک بعد/مولفه از فرهنگ مالیاتی وجود دارد به نام فرار مالیاتی، که به صورت یک عمل غیرمجاز، غیراخلاقی و جنایی تعریف می‌شود. محققین متعددی، انگیزه‌های فردی برای گرایش به

---

[1] . Musek & Pečjak, 2001
[2] . Brlic, 2010
[3] . Feldman and co-authors
[4] . Rest and Barnett (1986) , Feldman et al. (2015)

فرار از مالیات را مطالعه نمودند. هندس‌درفر(۱۹۹۶)[1] انگیزه‌های فردی بی‌شماری را که از شخصیت افراد نشات می‌گیرد، گزارش داد. با توجه به یافته‌های نظری و تحقیقات فعلی در زمینه ارزش‌های فردی و فرار مالیاتی می‌توان فرضیه‌ایی به شرح زیر ادعا نمود:

ویژگی‌های شخصی بر فرهنگ مالیات شخصی(فرار مالیاتی) که از شخصیت افراد نشات می‌گیرد، تاثیر مستقیم و معنی‌داری دارد.

ویژگی‌های شخصی و فرهنگ مالیات شخصی(تمکین مالیاتی)

تمکین مالیاتی با نگرش فرد نسبت به انطباق مالیاتی سنجیده می‌شود. تمکین مالیاتی، که به صورت میزان توان و آمادگی فرد برای انجام تعهدات مالیاتی تعریف می‌شود، عامل مهمی است که فرآیندهای مالیاتی را بهم مرتبط می‌سازد و بر آنها تاثیر می‌گذارد. جیمز و آلی(۲۰۰۴) بیان می‌کنند که ساده‌ترین تعریف از تمکین مالیاتی به عنوان میزان عملکرد مالیات‌دهندگان مطابق با قوانین مالیاتی، قابل درک است. تمکین مالیاتی موضوع مطالعات نظری و تجربی متعددی بوده است، اما هرگز آنگونه که شوارتز(۱۹۹۲) در ارتباط با ویژگی‌های شخصی تعریف نمود، بررسی نشد. جیمز و آلی(۲۰۰۴) ظهار می‌کنند که تمکین مالیاتی مشکل‌ساز است، زیرا همواره متقاعد کردن مالیات‌دهنده به عمل مطابق با قانون و مقررات مالیاتی آسان نیست. بنابراین، نویسندگان مختلف(زین، ۲۰۰۷ خلاصه شده از منگوتینگ(۲۰۱۵)) به این نتیجه رسیدند که یکی از عمده‌ترین مشکلات تمکین مالیاتی پایین در کشور، فرار مالیاتی بالا است. بنابراین، می‌توان فرضیه دیگری به قرار زیر تبیین نمود:

ویژگی‌های شخصی بر فرهنگ مالیات شخصی(تمکین مالیاتی) تاثیر مستقیم و معنی‌داری دارد که از شخصیت فرد نشات می‌گیرد.

ارتباط ویژگی‌های شخصی با سایر مولفه‌های فرهنگ مالیات شخصی

با کمک مدل مفهومی، یافته‌های نظری و تجربی موجود، جایی که شکاف‌های موجود در ادبیات فعلی نشان داده می‌شود، ارائه شده است. به کمک مدل مفهومی، چهار مجموعه از روابط مختلف در شکل ۱ ارائه خواهد شد. مولفه‌های ویژگی‌های شخصی مدل، قبلاً به صورت تئوری و همچنین تجربی در برخی از پژوهش‌های قبلی، همانطور که در بخش قبل

---

[1] . Hundsdoerfer (1996

ذکر شد، ارائه شده‌اند. شوارتز(۱۹۹۲) ده نوع ارزش‌های انگیزشی را در دو بعد دو مولفه‌ایی- از یک سو خودارتقایی و خودتعالی(خودبرتری) و از طرف دیگر تغییر پذیربودن و محافظه‌کاری- تقسیم کرد. هر یک از این مجموعه‌ها شامل یک مؤلفه از یک بعد دومولفه‌ایی از رابطه ویژگی‌های شخصی است که سپس با هر سه جز فرهنگ مالیات شخصی منتخب - رفتار تمکین مالیاتی، نگرش اخلاقی نسبت به فرار مالیاتی و نگرش نسبت به نظام مالیاتی مطالعه می‌شود(محرابیان و همکاران، ۱۴۰۳). اینها از تعریف فرهنگ مالیات عمومی در سطح کلان گرفته شده است و اکنون در سطح یک خرد(فرد) مورد مطالعه قرار خواهد گرفت. بنابراین در راستای ادبیات موضوع و مطالعات صورت گرفته و موجود، مولفه‌های «نظام مالیاتی» به عنوان جزئی از فرهنگ مالیات شخصی و مولفه «درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی» به عنوان تعدیلگر رابطه ویژگی‌های شخصی و فرهنگ مالیات شخصی در چارچوب نظری مطالعه قرار می‌گیرند. ازینرو دو فرضیه دیگر به شرح زیر تبیین و تصریح می‌گردد:

ویژگی‌های شخصی بر فرهنگ مالیات شخصی(نظام مالیاتی) تاثیر مستقیم و معنی‌داری دارد که از شخصیت فرد نشات می‌گیرد.

درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی رابطه ویژگی‌های شخصی با فرهنگ مالیات شخصی که از شخصیت فرد نشات می‌گیرد را تعدیل می‌کند.

نهایتا با توجه به ادبیات و چارچوب نظری برگرفته از مطالعات گذشته و موجود، مدل مفهومی پژوهش به قرار زیر تبیین و ترسیم می‌گردد:

شکل۱. مدل مفهومی محقق ساخته

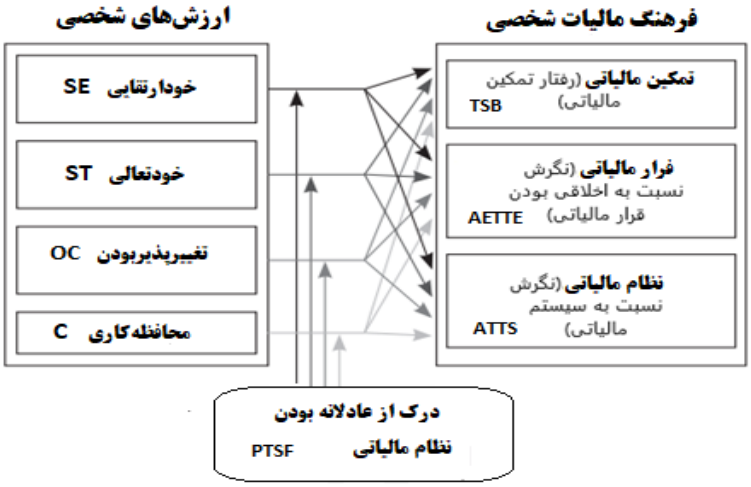

روش[1]

برای دستیابی به اهداف پژوهش، از روش تجربی استفاده شد که پرسشنامه به عنوان ابزار جمع‌آوری داده‌ها مورد استفاده قرار گرفت. انتخاب جامعه در قلمرو مکانی مطالعه؛ با توجه به اینکه پاسخ به سوالات پرسشنامه، مستلزم درک صحیح از سوالات بوده و مهمتر اینکه در مورد فرهنگ مالیاتی و نقش مالیات در اقتصاد و توسعه کشور، علاوه بر منافع فردی بیشتر منافع اجتماعی باید مدنظر قرار گیرد؛ مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور مستقر در شهرک علمی تحقیقاتی اصفهان درنظر گرفته شد و به دلیل اینکه افراد جامعه، شانس برابری برای انتخاب شدن جهت پاسخگویی داشته باشند. نمونه‌گیری به روش تصادفی ساده انجام گرفت. از آنجایی که بیش از ۶۷۰ شرکت دانش‌بنیان و فناور در شهرک علمی تحقیقاتی اصفهان مستقر هستند، لذا ۳۶۸ نظرسنجی/پیمایش(پرسشنامه) یا بیشتر مورد نیاز است تا سطح اطمینان ۹۵٪ حاصل شود که مقدار واقعی در ۵±٪ از مقدار نظرسنجی/پیمایش(پرسشنامه) باشد. لذا پرسشنامه‌های بیشتری به صورت آنلاین توزیع و ۴۲۰ پرسشنامه جمع‌آوری شد که تنها ۳۹۰ مورد معتبر به دلیل غربالگری داده‌های پرت و دور افتاده تک و چند متغیره، که

1. method

تقریبا ۹۳ درصد از پرسشنامه‌های جمع‌آوری شده را نشان می‌دهد، مورد استفاده قرار گرفت. سپس جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزارهای SPSS و AMOS و Process توسعه‌یافته توسط هایز(۲۰۰۲) استفاده شد. مدل‌سازی معادلات ساختاری، CB-SEM) SEM)، برای تحلیل عاملی تأییدی(CFA) جهت برازش مدل و همچنین ارزیابی روایی و پایایی استفاده شد. روایی با تایید اساتید دانشگاه و افراد خبره مبنی بر اینکه ابزار اندازه‌گیری تا حد مطلوب خصیصه مورد نظر را می‌سنجد، مورد بررسی قرار گرفت. همچنین پایایی ابزار گردآوری داده‌ها با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ مبنی بر اینکه که اگر در چند زمان مختلف در یک جمعیت از آن استفاده شود در نتیجه به دست آمده اختلاف چندانی مشاهده نمی‌شود، آزمون گردید که بزرگتر از ۰/۷ بدست آمد(۰/۹۱) و نشان از پایایی مناسب دارد. برای تخمین اثرات غیرمستقیم مختلف از نرم افزار فرآیند برای تحلیل مسیر استفاده شد. با این حال، برازش مدل با استفاده از چندین معیار، از جمله مجذور کای، (GFI)، شاخص نیکویی تناسب/برازش تعدیل‌شده(AGFI)، شاخص تناسب/برازش مقایسه‌ای (CFI)، و ریشه میانگین مربعات خطای تقریب خطای (RMSEA) مورد ارزیابی قرار گرفت(برنه، ۲۰۱۳). تمام آیتم‌های سازه‌ها بدوا در آزمون مدل برای اولین تحلیل عاملی تاییدی گنجانده شدند. آیتم‌ها با استفاده از بار عاملی، برآورد واریانس خطا و شواهدی مبنی بر نیاز به آزمون بار عرضی(یک روش برای محاسبه روایی واگرا در مدل‌سازی معادلات ساختاری حداقل مربعات جزئی است) بر روی بیش از یک فاکتور عاملی مورد ارزیابی قرار گرفتند. در واقع، CFA شناخته شده‌ترین تحلیل آماری برای آزمون ساختار عاملی فرضی است(بولن، ۱۹۸۹ و برنه، ۲۰۱۳). این روش توسط گائو و هی، ۲۰۱۷) توصیه و استفاده شد. با این حال، در مرحله راستی‌آزمایی فرضیه‌ها، همه فرضیه‌ها با استفاده از نرم‌افزار Process توسعه‌یافته توسط هیس مورد آزمون قرار گرفتند، به طوری که اثرات تعدیلی/تعدیلی با استفاده از تجزیه و تحلیل بوت استرپینگ(Bootstrapping)، که یک روش قدرتمند برای تعیین اهمیت و معنی‌داری آماری اثرات تعدیلی/تعدیلی است، جهت تأیید معنی‌داری اثرات غیرمستقیم مورد آزمون قرار گرفتند(هایز، ۲۰۰۲).

اندازه‌گیری سازه‌ها: داده‌ها به طور تصادفی از طریق پرسشنامه که به صورت آنلاین برای مدیران ۶۷۰ شرکت دانش‌بنیان و فناور مستقر در شهرک علمی تحقیقاتی.....(اصل

محرمانگی)، توزیع و جمع‌آوری شد. پرسشنامه بر اساس مقیاس ۵ لیکرت در نظر گرفته و استفاده شد که ۵ = کاملاً موافق، ۴ = موافق، ۳ = خنثی، ۲ = مخالف و ۱ = کاملاً مخالفم استفاده گردید. علاوه بر بخش متغیرهای دموگرافیک که شامل جنسیت، سن، سطح تحصیلات، تجربه و سطح مدیریت بود، پرسشنامه دارای سه بخش دیگر با پنج ابزار برای اندازه‌گیری پنج متغیر مختلف درگیر در این پژوهش بود که در جدول ۱ نشان داده شده است. به پاسخ‌دهندگان این مطالعه، زمان کافی داده شد، زیرا پرسشنامه به صورت آنلاین ارسال و جمع‌آوری آن احتمالا زمانبر خواهد بود. همچنین همراه با نظرسنجی پرسشنامه، رضایت‌نامه‌ای که شامل درخواست مشارکت، نمای کلی از هدف مطالعه و اهمیت آن با محرمانه بودن نیز برای کاهش احتمال"خطای روش مشترک(CMB=Common Method Bias) یا همان واریانس روش مشترک(CMV=Common Method Variance)" بود، ضمیمه و ارسال گردید(پودساکوف و لی، ۲۰۰۳).

جدول ۱. فهرست سازه‌ها و موارد حذف شده پس از تحلیل عاملی تاییدی (CFA)

سازه	نماد	تعداد گویه	گویه‌های حذف شده
	بخش ۱		
ویژگی‌های شخصی	Personal Characteristics	15	5
خودارتقایی	Self-Enhancement	4	1
خودتعالی	Self-Transcendence	3	1
تغییرپذیر بودن	Openness to Change	4	2
محافظه‌کاری	Conservatism	4	1
فرهنگ مالیات شخصی	Personal Tax Culture	13	2
تمکین مالیاتی	Tax Compliant Behaviour	4	1
فرار مالیاتی	Attitude of Ethicality Toward Tax Evasion	4	0
نظام مالیاتی	Attitude Toward Tax System	5	1
تعدیلگر	Mediators	4	1
درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی	Perception of Tax System Fairness	5	1
کل	Total	33	8

منبع : محاسبات محقق

پرسشنامه به چهار بخش تقسیم شد. بخش ۱ شامل متغیرهای جمعیت‌شناختی: جنسیت، سن، سطح تحصیلات، تجربه و سطح مدیریت بود. بخش ۲ مرتبط با متغیر مستقل«ویژگی‌های

شخصی » در نظر گرفته شد. ابزارهای مورد استفاده برای اندازه‌گیری مولفه‌های ویژگی‌های شخصی شامل؛ خودارتقایی، خودتعالی، تغییرپذیربودن و محافظه‌کاری از مطالعه (فلدمن، ۲۰۱۵) اقتباس شد. بخش ۳ مربوط به متغیر وابسته «فرهنگ مالیات شخصی» است. ابزار مورد استفاده برای مولفه‌های فرهنگ مالیات شخصی؛ شامل تمکین مالیاتی، فرار مالیاتی و نظام مالیاتی از مطالعه مک گی(۲۰۰۶) استفاده شد. بخش ۴ مربوط به متغیر تعدیلگر؛ درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی است. ابزار مورد استفاده برای اندازه‌گیری «درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی» از مطالعه (وردیک و همکاران، ۲۰۱۲) اقتباس و استفاده شد. ابزارهای مورد استفاده در مطالعه که پرسشنامه را تشکیل می‌دهند، همه دسترسی آزاد بودند و نیازی به دریافت مجوز از نویسندگان نداشتند.

یافته‌ها (قلم بی لوتوس، سایز ١٤ پررنگ)

آمار جمعیت‌شناختی: در این پژوهش متغیرهای جمعیت‌شناختی شامل جنسیت، سن، سطح تحصیلات، سابقه و سطح مدیریت در نظر گرفته شد. از ۶۷۰ پرسشنامه توزیع شده ۴۲۰ پرسشنامه پاسخ داده و دریافت شد. پس از غربالگری پرسشنامه‌های دارای داده‌های مقادیر گمشده، پرت تک متغیره و چند متغیره، موارد معتبر برای تجزیه و تحلیل در مجموع به ۳۹۰ مورد رسید. از بین پاسخ‌دهندگان ۶۲ درصد مرد و ۳۸ درصد زن بودند. دارندگان مدرک کارشناسی ارشد و دکترا با ۷۸٪ در مقابل دارندگان مدرک لیسانس با ۲۲٪ بر نمونه غالب بودند. علاوه بر این، کارکنان ۵ تا ۱۰ سال با ۳۹/۲ درصد، بزرگترین گروه را تشکیل می‌دادند، پس از آن کارکنان با سابقه بیشتر از ۱۱ سال و بالاتر، ۳۳/۱ درصد، در حالی که کارکنان با سابقه کمتر از ۵ سال با ۲۷/۷ درصد کمترین بخش نمونه را تشکیل می‌دادند. از میان پاسخ‌دهندگان، ۵۰/۳ درصد در پست‌های سرپرستی و عملیاتی(مدیران سطح پایین)، ۲۹/۷ درصد در پست‌های اجرایی(مدیران سطح میانی) و تنها ۲۰ درصد در سمت‌های اداری(مدیران سطح بالا) بودند، همانطور که در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲. توزیع متغیرهای جمعیتی

گروه / دسته	فراوانی	درصد/ نسبت ٪
	جنسیت	
مرد	242	62

زن	148	38
سطح تحصیلات		
کارشناسی	86	22
کارشناسی ارشد و دکتری	304	78
سابقه / تجربه		
کمتر از ۵ سال	108	7/27
۵ تا ۱۰ سال ۲۲۵	153	2/39
۱۱ سال به بالا	129	1/33
سطح مدیریتی		
مدیران نظارتی/عملیاتی(سطح پایین)	196	3/50
اجرایی(سطح میانی)	116	7/29
اداری(سطح بالا)	78	0/20

منبع : محاسبات محقق

آمار توصیفی: جدول ۳ شاخص‌های مرکزی(میانگین) و شاخص‌های پراکندگی(انحراف معیار) داده‌های جمع‌آوری شده ار پرسشنامه‌ها را به همراه ضرائب چولگی و کشیدگی نشان می‌دهد.

جدول ۳. آمار توصیفی متغیرها

متغیر	میانگین و احراف میار		چولگی		کشیدگی	
	میانگین	انحراف معیار	ضریب	خطای معیار	ضریب	خطای معیار
خودارتقایی	42/2	514/0	412/0-	111/0	123/0-	216/0
خودتعالی	19/3	537/0	564/0-	114/0	411/0	213/0
تغییرپذیر بودن	34/2	761/0	468/0-	113/0	153/0-	214/0
محافظه‌کاری	65/3	829/0	178/0-	112/0	348/0-	214/0
تمکین مالیاتی	27/2	432/0	135/0-	112/0	183/0	215/0
فرار مالیاتی	33/4	522/0	312/0-	115/0	328/0	217/0
نظام مالیاتی	74/2	833/0	126/0-	114/0	538/0-	212/0
درک از عادلانه بودن	31/4	529/0	618/0-	111/0	311/0	213/0

منبع : محاسبات محقق

داده‌های جدول نشان می‌دهد که فرار مالیاتی با میانگین ۴/۳۳ و انحراف معیار ۰/۵۲۲ بالاترین سطح را به خود اختصاص داده و پس از آن درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی با میانگین ۴/۳۱ و انحراف استاندارد ۰/۵۲۹ و سپس محافظه‌کاری، خودتعالی و نظام مالیاتی قرار دارند. خودارتقایی، تغییرپذیربودن و تمکین مالیاتی به ترتیب کمترین سطح را کسب کردند.

همچنین با توجه به نرمال بودن، که به توزیع داده‌ها برای یک متغیر خاص اشـاره دارد، به نظر می‌رسـد توزیع متغیرها خوب باشـد. با این حال، دو قانون در مورد چولگی وجود دارد: (۱) اگر مقدار چولگی بزرگتر از ۱ باشد، مثبت است (چوله به راست). اگر کمتر از ۱- باشد منفی (چوله به چپ) منحرف است. اگر در بین باشد، خوب است، اگرچه برخی از آستانه ها کمی آزادتر هستند و به جای ۱± تا ۲.۲ ± اجازه می‌دهند، که به این معنی است که داده‌های مطالعه مناسب هستند. قاعده برای ارزیابی ضریب کشیدگی چنین است که اگر قدر مطلق ضریب کشیدگی کمتر از سه برابر خطای استاندارد باشد، آنگاه کشیدگی تفاوت قابل توجهی با توزیع نرمال ندارد. در غیر این صورت، مشکلات کشیدگی وجود دارد. با این حال، یک قانون ضعیف‌تر اسن است که اگر مقدار کشیدگی ۲/۲۰۰ یا کمتر باشد، به این معنی است که داده‌ها مناسب و خوب هستند. تحلیلهای مدل سازی معادلات ساختاری (SEM) از دو بخش اصلی شامل مدل اندازه‌گیری یا تحلیل عاملی تاییدی (CFA) و مدل معادلات ساختاری تشکیل شده است. در آمار، تحلیل عاملی تاییدی (CFA) شکلی از تحلیل عاملی است که معمولاً در تحقیقات اجتماعی استفاده می‌شود(Kline, R., 2010) و برای بررسی اینکه آیا معیارهای یک سازه خاص با درک محقق از ماهیت آن سازه سازگار است یا اینکه گاهی اوقات عامل نامیده می‌شود، بکار گرفته می‌شود. در واقع، هدف تحلیل عاملی تاییدی (CFA) بررسی برازش یک مدل اندازه‌گیری فرضی است.

شاخص‌های اندازه‌گیری مدل (CFA): در مطالعه حاضر، ۳۳ گویه برای اندازه‌گیری ۸ سازه مرتبه اول استفاده شد که شامل؛ خودارتقایی، خودتعالی، تغییرپذیربودن، محافظه‌کاری، تمکین مالیاتی، فرار مالیاتی، نظام مالیاتی و درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی می‌باشد. مدل اولیه CFA با ۳۳ گویه، بار عاملی استاندارد شده اولیه و شاخص‌های برازش/ تناسب مدل در نظر گرفته شد.

کمترین بار عاملی مربوط گویه ۳ از فرار مالیاتی(۰/۰۸۵)، گویه ۲ از نظام مالیاتی)۰/۱۷۳(، گویه ۳ از تمکین مالیاتی(۰/۲۲۱)، گویه ۲ در خودارتقایی(۰/۳۱۱)، گویه ۳ از محافظه‌کاری(۰/۳۳۶)، گویه ۲ از خودتعالی(۰/۳۵۱) ، گویه ۳ از تغییرپذیربودن(۰/۳۸۹) و گویه ۴ از درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی(۰/۳۲۹) بود. با این حال، بیشترین بار برای گویه ۴ از نظام مالیاتی (۰/۹۷۶)، گویه ۲ از فرار مالیاتی (۰/۹۷۵)، گویه ۲ از تمکین مالیاتی (۰/۹۷۲)، گویه ۳ از خودارتقایی (۰/۸۴۶)، گویه ۲ از محافظه‌کاری (۰/۸۳۸)، گویه ۱ از

خودتعالی (۰/۸۳۴)، گویه ۲ از تغییرپذیربودن(۰/۸۳۱)، گویه ۳ از درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی (۰/۸۲۸)، و مابقی بار عاملی‌ها بین ۰/۴۵ و ۰/۸۱۱ قرار گرفتند. نتایج آزمون نیکویی برازش برای مدل ۳۳ گویه‌ایی با استفاده از چندین معیار از جمله مجذور کای، شاخص برازندگی (GFI)، شاخص برازندگی تعدیل یافته (AGFI)، شاخص برازش مقایسه‌ای (CFI). و ریشه میانگین مربعات خطای تقریب (RMSEA)، ارزیابی شدند. که بر اساس مقادیر برش/کلاسیک که در جدول ۴ خواهد بود. شاحص‌های اولیه بدون هیچ تغییری به قرار زیر ارائه می گردد.

Chi-square = 5620.137 ، Chi-square/df = 1.716، P = 0.00، GFI = 0.829 ، AGFI = 0.818 ،CFI = 0.823 ،TLI = 0.816 ،CFI = 0.823 ،RMSEA = 0.033.

جدول ٤. نیکویی برازش و مقادیر برش(کلاسیک)

Goodness-of-Fit cut-off values.

شاخص‌های نیکویی برازش	مقادیر توصیه شده	مقادیر قابل قبول	منبع
CMIN (□X ^{2})	جدول □^{2}		
P-value	05/0<	000/0≤	Hair, J et al. (2006)
X^2/df	00/3.≥	00/5≥	Bagozzi, R.; Yi, Y.(1988)
GFI	90/0≤	80/0≤	/Hair, J et al. (2006)
AGFI	80/0≤	80/0≤	Schumacker, R.; Lomax, R.(2010)
CFI	90/0≤	90/0≤	Byrne, B.(2010)
TLI	90/0≤	90/0≤	Hair, J et al. (2006), Bagozzi, R.; Yi, Y.(1988)
IFI	90/0≤	90/0≤	Hair, J et al. (2006)
RMSEA	05/0 – 08/0	10/0≥	Schumacker, R.; Lomax, R.(2010) // Chukwuemeka, O.W.; Onuoha, B.C.(2018)

CMIN/df حداقل اختلاف تقسیم بر درجات آزادی آن است

بهبود نیکویی برازش/تناسب: برای بهبود نیکویی برازش مدل، ۲۵ گویه‌ایی با استفاده ازحذف ۸ گویه به دلیل بار عاملی‌های کمتر از ۰/۴ ، جهت برآورد مجدد مدل در نظر گرفته شد. با این حال، مدل جدید با ۲۵ گویه باقی مانده مجدد اجرا شد. نتایج آزمون نیکویی برازش مدل با ۲۵ مورد باقی‌مانده با استفاده از معیارهای مشابه، از جمله مجذور کای، شاخص نیکویی برازش (GFI)، شاخص نیکویی برازش تعدیل‌شده(AGFI)، شاخص برازش مقایسه‌ای

(CFI) و ریشـــه میـانگین مربعـات خطـای تقریـب (RMSEA) مورد ارزیـابی قرار گرفـت. شاخص‌های اصلاح‌شده عبارت بودند از:

Chi-square = 2043.508 ،Chi-square/df = 1.268 ،P = 0.000 ،GFI = 0.891 ،AGFI = 0.881 ،CFI = 0.956 ،TLI = 0.95 , RMSEA = 0.023.

در واقع، مدل با ۲۵ گویه الزامات تجزیه و تحلیل را برآورده می‌کند زیرا بســیار بهتر از مدل اولیه با ۳۳ گویه اســت. با این حال، قابلیت اطمینان داخلی برای اکثر سـازه‌ها، به ویژه آنهایی که موارد حذف شـده دارند، افزایش یافته اسـت. پایایی برای عوامل سـه سـازه با اسـتفاده از ضـریب آلفای کرونباخ انجام شـد که برای ۸ سـازه و گویه‌های باقیمانده آنها از ۰/۷۳ تا ۰/۹۱ متغیر بود که بسیار قابل قبول است.

اثرات غیرمستقیم و تحلیل مسیر: طبق تعریف، نظریه اثرات غیرمستقیم ارزیابی«تاثیر یک متغیر بر متغیر دیگر اســـت، زیرا تـأثیر آن متغیر از طریق یـک یـا چنـد متغیر مـداخلـه‌گر عمـل می‌کند(هولبرت و اسـتففنسـون، ۲۰۰۳). پس از اسـتفاده از مدل اندازه‌گیری یا تحلیل عاملی تاییدی (CFA) و تایید نیکویی برازش مدل، از معادلات سـاختاری تحلیل مسیر برای برآورد اثرات غیرمســتقیم متغیرهـای مســتقـل ویژگی‌هـای شــخصــی (خودارتقـایی، خودتعـالی، تغییرپذیربودن و محافظه‌کاری) بر متغیرهای وابســته فرهنگ مالیاتی(تمکین مالیاتی، فرار مالیاتی و نظام مالیاتی) از طریق متغیر تعدیلگر درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی استفاده شد. اما برای دسـتیابی به هدف مطالعه، اثرات مسـتقیم و غیرمسـتقیم در مسـیرهای مختلف مورد آزمون قرار گرفت. این اثرات با استفاده از نرم افزار Process توسعه یافته توسط هایز(۲۰۲۲) آزمون و برآورد شدند.

در گام اول : خودارتقایی، خودتعالی، تغییرپذیربودن و محافظه‌کاری بر فرهنگ مالیات شخصی رگرس و برآورد شدند که نتایج آن در جدول ۵ به شرح زیر نشان داده شده است.

جدول ۵. اثرات مستقیم ؛ رگرسیون همه مولفه‌های ویژگی‌های شخصی بر فرهنگ مالیات شخصی

اثرات مستقیم	ضریب	انحراف معیار	آمارهT استودنت	سطح احتمالP	LLCI	ULCI
رگرسیون خودارتقایی، خودتعالی، تغییرپذیربودن و محافظه‌کاری بر فرهنگ مالیات شخصی						
SE > PTC	1246/0	0428/0	9112/2	0004/0	7694/0	8202/0

ST > PTC	1813/0	0561/0	2317/3	0000/0	0982/0	0994/0
OC > PTC	2026/0	0490/0	1346/4	0000/0	1203/0	1151/0
C > PTC	4670/0	0217/0	5207/21	0000/0	8244/0	9096/0
PTSF > PTC	2440/0	0660/0	6969/3	0000/0	1023/0	1085/0

منبع : محاسبات محقق

گام دوم : مولفه‌های خودارتقایی، خودتعالی، تغییرپذیربودن و محافظه‌کاری بر تمکین، فرار و نظام مالیاتی رگرس و برآورد شـده اسـت. که نتایج تخمین‌ها در جدول ۶ به قرار زیر نشـان داده شده است.

جدول ٦. رگرسیون خودارتقایی، خودتعالی، تغییرپذیربودن و محافظه‌کاری بر مولفه‌های فرهنگ مالیات شخصی

اثرات مستقیم	ضریب	انحراف معیار	استودنت Tآماره	Pسطح احتمال	BootLLCI	BootULCI
رگرسیون خودارتقایی، خودتعالی، تغییرپذیربودن و محافظه‌کاری بر تمکین مالیاتی						
SE > TCB	1132/0	0415/0	7241/2	0066/0	0316/0	1948/0
ST > TCB	0194/0	0675/0	2870/0	7742/0	1519/0	1132/0
OC > TCB	0459/0	0172/0	6679/2	0079/0	0796/0	0121/0
C > TCB	2136/0	0367/0	8201/5	0000/0	2235/0	3219/0
رگرسیون خودارتقایی، خودتعالی، تغییرپذیربودن و محافظه‌کاری بر فرار مالیاتی						
SE > AETTE	1993/0	1210/0	6471/1	1375/0	1159/0	1373/0
ST > AETTE	3167/0	1112/0	8480/2	0009/0	3430/0	3204/0
OC > AETTE	1773/0	0625/0	8368/2	0013/0	2411/0	3455/0
C > AETTE	3508/0	0433/0	1028/8	0000/0	2658/0	4358/0
رگرسیون خودارتقایی، خودتعالی، تغییرپذیربودن و محافظه‌کاری بر نظام مالیاتی						
SE > ATTS	2246/0	0716/0	1368/3	0000/0	0852/0	0939/0
ST > ATTS	1557/0	0188/0	2819/8	0000/0	5188/0	6926/0
OC > ATTS	1473/0	0458/0	2161/3	0000/0	0872/0	0912/0
C > ATTS	3352/0	0709/0	7277/4	0000/0	1164/0	1238/0
رگرسیون خودارتقایی، خودتعالی، تغییرپذیربودن و محافظه‌کاری بر درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی						
SE > PTSF	1812/0	0413/0	3874/4	000/0	3106/0	3448/0
ST > PTSF	2194/0	0576/0	8090/3	0000/0	2319/0	2732/0
OC > PTSF	2459/0	0612/0	0179/4	0000/0	2796/0	2921/0
C > PTSF	3436/0	0717/0	7921/4	0000/0	3435/0	3819/0

منبع : محاسبات محقق

در نهایت، اثرات تعدیل‌گری با استفاده از تحلیل بوت‌استرپینگ - روشی قدرتمند برای تعیین اهمیت آماری تعدیل‌گری - برای تایید اثرات غیرمستقیم قابل‌توجه و معنی‌دار، به دنبال مطالعه(Hayes, A.F.(2022 مورد آزمون و برآورد قرار گرفت. بنابراین، اثرات غیرمستقیم خودارتقایی، خودتعالی، تغییرپذیربودن و محافظه‌کاری بر مزیت رقابتی از طریق درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی بر فرهنگ مالیات شخصی آزمون شد و نتایج در جدول ۷ نشان داده شده است.

جدول ۷. اثرات غیرمستقیم خودارتقایی، خودتعالی، تغییرپذیربودن و محافظه‌کاری بر فرهنگ مالیات شخصی

	کل	درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی	ویژگی‌های شخصی
فرهنگ مالیات شخصی	+	0442/0	SE
	+	0535/0	ST
	+	0599/0	OC
	+	0838/0	C

منبع: محاسبات محقق

بحث و نتیجه‌گیری

جهت بررسی رابطه ویژگی‌های شخصی یک فرد با فرهنگ مالیاتی او، باید ویژگی‌های شخصی آن فرد که یک هدف انگیزشی انتزاعی، بلندمدت و منعکس‌کننده اصول و عقاید آن در مورد آنچه در زندگی برای او مهم است، و نقش مهمی در انگیزه افراد برای تصمیم‌گیری و رفتار اخلاقی دارد، را در نظر گرفت. از طرفی نظام مالیاتی، یک مجموعه از عوامل مهم در درک فرهنگ مالیات شخصی از جمله فرار مالیاتی، تمکین مالیاتی و نظام مالیاتی است. فرار مالیاتی به معنای نقض مقررات قانونی ،تمکین مالیاتی یعنی متقاعد کردن مالیات‌دهنده جهت عمل و انجام تعهدات مالیاتی مطابق قانون است که موضوعی مسئله‌ساز و پیچیده است. در رابطه با نظام مالیاتی، یک متغیر تعدیل‌کننده، یعنی درک فرد از عادلانه بودن نظام مالیاتی در مدل در نظر گرفته می‌شود. ازینرو هدف مطالعه بررسی اثرات ویژگی‌های شخصی بر فرهنگ مالیات شخصی با نقش تعدیل‌گری درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی در نظر گرفته شد.

اجزای اساسی فرهنگ مالیات شخصی از جمله فرار مالیاتی، تمکین مالیاتی و نظام مالیاتی است. نظام مالیاتی، یک مجموعه از عوامل مهم در درک فرهنگ مالیاتی است. فرار مالیاتی

به معنای نقض مقررات قانونی است؛ از نظر منطقی، تصور می‌شود که باید از برداخت مالیات، منافعی داشته باشند.تمکین مالیاتی یعنی متقاعد کردن مالیات‌دهنده تا مطابق قانون عمل و تعهدات مالیاتی را انجام و پرداخت کند که موضوعی مسئله‌ساز و پیچیده است. درنهایت در رابطه با نظام مالیاتی، یک متغیر تعدیل‌کننده، یعنی درک فرد از عادلانه بودن نظام مالیاتی در مدل در نظر گرفته می‌شود. بنابراین هدف مطالعه بررسی تاثیر ویژگی‌های شخصی بر فرهنگ مالیات شخصی با نقش تعدیل‌گری درک از عدالت نظام مالیاتی در نظر گرفته شد. جهت جمعآوری و گردآوری داده‌ها، از پرسشنامه استفاده شد که به صورت آنلاین در جامعه آماری شامل کلیه شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور در شهرک علمی تحقیقاتی .. توزیع گردید و ۴۲۰ پرسشنامه جمع‌آوری که با غربالگری داده‌های پرت، ۳۹۰ مورد معتبر برای تجزیه و تحلیل نهایی شد. روش SEM (CB-SEM) و CFA ، به ترتیب جهت معادلات ساختاری و ساختار تأیید عاملی با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS و AMOS تعیین؛ و برای تخمین اثرات غیرمستقیم و تحلیل مسیر از نرم‌افزار Process و نهایتا جهت اثرات تعدیلی از روش بوت استرپینگ(Bootstrapping)، استفاده شد.

آزمون اهمیت نتایج تحلیل مسیر بر اساس فرضیه صفر است که بیان می‌کند اگر صفر بین مرز پایینی فاصله اطمینان ۹۵ درصد و حد بالایی آن فاصله اطمینان ۹۵ درصد قرار گیرد، سپس فرضیه صفر حفظ خواهد شد، که استنباط می‌کند که اثر ناچیز است. با این حال، اگر صفر خارج از حد پایین و بالا باشد، فرضیه صفر رد می‌شود، که نتیجه می‌دهد که اثر قابل توجه است.

بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌ها، نتایج نشان داد که مولفه‌های ویژگی‌های شخصی شامل؛ خودارتقایی، خودتعالی، تغییرپذیربودن و محافظه‌کاری یر الف) فرهنگ مالیات شخصی(جدول ۵) و ب) تک تک مولفه‌های فرهنگ مالیات شخصی شامل؛ تمکین مالیاتی، فرار مالیاتی، نظام مالیاتی و درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی تاثیر مستقیم معنی‌داری دارد. در هر دو حالت اثرات مستقیم مولفه‌های ویژگی‌های شخصی شامل؛ خودارتقایی، خودتعالی، تغییرپذیربودن و محافظه‌کاری یر فرهنگ مالیات شخصی و اثرات مستقیم مولفه‌های ویژگی‌های شخصی شامل؛ خودارتقایی، خودتعالی، تغییرپذیربودن و محافظه‌کاری بر تمکین مالیاتی، فرار مالیاتی، نظام مالیاتی و درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی؛ « مولفه‌ی محافظه‌کاری » بیشترین تاثیر را بر فرهنگ مالیات شخصی و تک تک

مولفه‌های فرهنگ مالیات شخصی به صورت مستقیم خواهد داشت و دور از انتظار هم نخواهد بود که به نظر می‌رسد احتمالا به دلیل ترس از جریمه‌های سنگین، عدم برخورداری از بخشودگی‌ها و از دست دادن اعتبار خود در نظام مالیاتی باشد. در واقع جبر و اجبار ناشی از قانونی بودن پرداخت مالیات و ویژگی محافظه‌کاری و ریسک‌گریزی صاحبان درآمد و کسب و کارهای اقتصادی در مقام مودیان مالیاتی، علیرغم پیشرفت و توسعه فرهنگ مالیاتی، بیشترین تاثیر را خواهد داشت(جدول ۶). همچنین نتایج نشان داد که اثرات غیرمستقیم مولفه‌های ویژگی‌های شخصی بر فرهنگ مالیات شخصی با وجود عامل تعدیلگر؛ درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی، بیشتر متاثر از مولفه‌ی محافظه‌کاری می‌باشد و مولفه‌های؛ تغییرپذیربودن، فرار مالیاتی و تمکین مالیاتی در رده‌های بعدی قرار دارند(جدول ۷).

نتایج نشان داد که مولفه‌ی محافظه‌کاری بیشترین تاثیر را بر فرهنگ مالیات شخصی و مولفه‌های آن به صورت مستقیم خواهد داشت. همچنین اثرات غیرمستقیم مولفه‌های ویژگی‌های شخصی بر فرهنگ مالیات شخصی با وجود عامل تعدیلگر؛ درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی، نیز؛ بیشتر متاثر از مولفه‌ی محافظه‌کاری می‌باشد بدین صورت، نتیجه گرفته می‌شود که فرد در شرایطی که معتقد است نظام مالیاتی نسبت به آنها به عنوان مالیات‌دهندگان، عادلانه است، نسبت به شرایطی که به اعتقاد آنها نظام مالیاتی نسبت به آنها ناعادلانه است، رفتار متفاوتی دارند. مولفه‌های؛ تغییرپذیربودن، فرار مالیاتی و تمکین مالیاتی در رده‌های بعدی تاثیرگذاری غیرمستقیم مولفه‌های ویژگی‌های شخصی بر فرهنگ مالیات شخصی با وجود عامل تعدیلگر؛ درک از عادلانه بودن نظام مالیاتی قرار دارند که دور از انتظار هم نخواهد بود چرا که به نظر می‌رسد احتمالا افراد به دلیل ترس از جریمه‌های سنگین، عدم برخورداری از بخشودگی‌ها و از دست دادن اعتبار خود در نظام مالیاتی، محافظه‌کاری می‌کنند. در واقع جبر و اجبار ناشی از قانونی بودن پرداخت مالیات و ویژگی محافظه‌کاری و ریسک‌گریزی صاحبان درآمد و کسب و کارهای اقتصادی در مقام مودیان مالیاتی، علیرغم پیشرفت و توسعه فرهنگ مالیاتی، بیشترین تاثیر را خواهد داشت.

شواهد تجربی و مطالعات صورت گرفته نشان می‌دهد که از حیث سطح فرهنگ مالیاتی، مردم ایران علیرغم داشتن پیشینه فرهنگی تمدنی قوی و تاریخی متاسفانه، از سطح میانه کمتر است که خود متاثر از عدم اطلاع و آگاهی مردم از اهمیت و کارکرد پرداخت مالیات در رشد و توسعه اقتصادی است. علاوه بر آن ساده‌نگاری و فهم آسان متون قوانین مالیاتی و

تسهیل مراحل دریافت/پرداخت مالیات، ارائه آموزش‌های عمومی جهت آشنایی مردم با قوانین و مقررات مالیاتی و همچنین نمود عینی هزینه‌کرد مالیات‌های پرداختی مردم در مشاهدات مردم که خود سبب افزایش صداقت و احساس تعهد و مسئولیت در پرداخت مالیات می‌شود. با توجه به بررسی آثار علمی در زمینه اجزاء/ابعاد اصلی، که در مدل توسعه یافته برای تحلیل ارتباط بین ویژگی‌های شخصی فرد و فرهنگ مالیات شخصی گنجانده شده است، به دلیل درک عادلانه بودن نظام مالیاتی، شکاف نظری و تجربی در زمینه تحقیق مشاهده می‌شود. اهمیت روزافزون ویژگی‌های شخصی ، که ویژگی‌های جسمی، روحی و رفتاری است که در بین افراد با یکدیگر متفاوت است، بر رفتار مسئولانه اجتماعی یک فرد تأثیر می‌گذارد. در ادبیات موضوع، هیچ مطالعه‌ای در مورد ارتباط ویژگی‌های شخصی با فرهنگ مالیات شخصی فرد وجود ندارد. به همین دلیل یک مدل مفهومی طراحی شد که هم فرهنگ مالیاتی شخصی و هم ویژگی‌های شخصی فرد را در بر بگیرد. محققان زیادی در کارهای خود، اجزای ابعاد فرهنگ مالیات شخصی را تعریف و به صورت تجربی به ویژه در سطح کلان اقتصادی تعیین و ثابت کردند؛ با این حال، مدل توسعه یافته، تمام اجزا را با ویژگی‌های شخصی متصل و پیوند می‌دهد. البته می‌توان جهت تحقیقات آینده، تحقیقات تجربی را بر اساس یک مدل مفهومی و یک پرسشنامه طراحی شده در چندین کشور مختلف انجام داد. بنابراین، مقایسه نتایج کشورهای مختلف امکان‌پذیر خواهد بود.

توصیه‌های سیاستی: مالیات بهترین منبع تامین اعتبار برای بودجه کل کشور و برقرارکننده فعالیتهای سالم اقتصادی است که پرداخت آن کاهش فاصله طبقاتی در کشور را تضمین و دولت را درکمک رسانی و ارائه خدمات ضروری یاری می‌کند. هرچه این زیرساخت در کشور بیشتر فراهم شده باشد مسیر حرکت به سمت توسعه و پیشرفت هموارتراست. بدون شک بدون فرهنگ‌سازی نمی‌توان در هیچ زمینهای موفق بود. فرهنگ و کار فرهنگی باید از ریشه شروع و آموزش داده شود تا در بلند مدت تاثیر گذار باشد. فرهنگ مالیاتی مجموعه‌ای از طرز تلقی، بینش و میزان مشارکت مردم در قبال سیستم مالیاتی و متاثر از فرهنگ عمومی جامعه است. افزایش شفاف‌سازی و چگونگی هزینه کرد درآمدهای مالیاتی موجب اعتماد مردم به دستگاه مالیاتی و توسعه فرهنگ مالیاتی و به تبع آن کاهش فرار مالیاتی در جامعه می‌شود. در فرهنگ‌سازی مالیاتی، شفاف ساختن موارد مصرف مالیات امری ضروری است. با فرهنگ‌سازی مالیاتی شهروندان از نقش مالیات در توسعه کشور و

توزیع عادلانه ثروت و درآمد در جامعه آگاه می‌شوند. اگر پذیرفته شود که مالیات اهمیت ویژه‌ای برای تامین منابع مالی مورد نیاز دولت‌ها دارد، باید برای افزایش در آمدهای مالیاتی فرهنگ‌سازی و اعتمادسازی مناسب انجام شود تا مردم با اعتماد بیشتر، بخشی از در آمد حاصل از فعالیتهای اقتصادی خود را به عنوان مالیات به دولت پرداخت کنند. فرهنگ‌سازی مالیاتی، راهی است که می‌تواند از اتلاف هزینه و منابع جلوگیری کرده و هزینههای وصول مالیات را به حداقل برساند. آگاه‌سازی و آشنایی مودیان با تکالیف قانونی خود برای تسهیل در پرداخت مالیات از جمله فعالیتهای مهم و دغدغه‌های نظام مالیاتی کشور است که در طول سال‌ها مورد توجه قرار گرفته است. در واقع علت اصلی نپرداختن مالیات و فرار مالیاتی در نظام مالیاتی ساختار فرهنگی جامعه و سودجویی برخی افراد از این موضوع می‌باشد.

یکی از شاخص‌های اصلی توسعه، وجود فرهنگ مالیات است. درحقیقت افزایش مخارج و هزینههای دولت وظایف جدیدی را بر عهده دولت‌ها قرار داده است تا همراه با افزایش هزینههای عمومی، برای تأمین احتیاجات مالی و توسعه اقتصادی و فرهنگی، سیاستهای خاصی را در پیش بگیرند که سیاست مالی از مهمترین آن است. سیاست مالی، تدابیری است که برای وضع وصول مالیاتها، قرضه ها و انجام مخارج عمومی بکار برده می‌شود. مدیریت نظام مالیاتی یک کشور نمی‌تواند بدون شناخت از فرهنگ مالیاتی حاکم و مدیریت آن به اهدافش برسد. بهترین قوانین مالیاتی، بدون توجه به فرهنگ‌سازی مالیاتی غیر اثربخش است. با توجه به موارد یاد شده می‌توان اذعان داشت زمانی فرهنگ مالیاتی در جامعه نهادینه شده و تمامی افراد با رضایت کامل و با صداقت مالیات می‌پردازند که به آنها آثار واقعی پرداخت مالیات نشان داده شود. در سال‌های اخیر تلاش‌های زیادی درخصوص اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های کاربردی و جامع فرهنگ‌سازی و اطلاع‌رسانی مالیاتی انجام شده که تداوم اجرای برنامه‌های فرهنگ‌سازی مالیاتی دارای آثار مهمی در زمینه رفع آثار منفی اقتصادی و اجتماعی عدم پرداخت مالیات از چهره اقتصاد ملی است. در نهایت لازم به‌ذکر است اعتماد و باور عمومی مهم‌ترین پشتوانه اجرای سیاستهای اقتصادی در کشور است و به این ترتیب کارکرد اقتصادی و در آمدسازی دولت موفقیتهای بیشتری را کسب می‌کند. به منظور تغییر نگرش‌های منفی نسبت به مالیات، نیاز است تغییراتی در بخش‌های سازمانی و اجرایی امور مربوط به مالیات ایجاد گردد که برخی از آنها به‌شرح زیر می‌باشد:

ـ وضع قوانین مختلف در مشاغل متفاوت جهت دریافت مالیات، متناسب کردن نرخ مالیات با توجه به توان اقتصادی بنگاه‌های مالیاتی و اصناف مختلف در جهت افزایش احساس عدالت‌مندی در بین افراد جامعه

ـ ایجاد ســازوکارهای ساده برای پرکردن اظهارنامه‌های مالیاتی و روان‌سازی فرآیند اجرایی پرداخت مالیات

ـ اســتفاده از کارکنان متخصص در سازمان‌های مالیاتی و آموزش آنها در بخش‌های مختلف چون نحوه برخورد با مالیاتدهندگان، آشنایی آنها با قوانین مالیاتی، توانایی پاسخگویی آنها به سؤالات مراجعه‌کنندگان و...

تعارض منافع

تعارض منافع وجود ندارد.

سپاسگزاری

از هیات محترم تحریریه و ســایر مســئولین نشــریه بابت نشــر و انتشــار مقاله سپاسمندم.

ORCID

Mostafa Heidari Haratemeh http://orcid.org/0000-0001-9724-2644

References

1. Ahmed, E. & Braithwaite, V. (2015). A need for emotionally intelligent policy: Linking tax evasion with higher education funding. Legal and Criminological Psychology, 10, 291-308. https://doi.org/10.1348/135532505X37263.

2. Alleyne, P., et al. (2013). Examining Personal Characteristics and ethical behaviour perceptions between accounting and non-accounting students in the Caribbean. The Accounting Educators Journal, 23, 47-70.

3. Andreas, Savitri E. (2015). The effect of tax socialization, tax knowledge, expediency of tax ID number and service quality on taxpayers' compliance with taxpayers' awareness as mediating

variables. Social and Behavioral Sciences, 211, 163-169. https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.11.024

4. Bagozzi, R.; Yi, Y. (1988). On the Evaluation of Structural Equation Models. J. Acad. Mark. Sci., 16, 74–94.

5. Bardi, A., & Schwartz, S. H. (2003). Values and behavior: Strength and structure of relations. Personality and Social Psychology Bulletin, 29 (10), 1207-1220. https://doi.org/10.1177/0146167203254602.

6. Byrne, B.(2013). Structural Equation Modeling with EQS: "Basic Concepts, Applications, and Programming"; Routledge, Taylor & Francis Group: London, UK.

7. Chukwuemeka, O.W.; Onuoha, B.C.(2018). Dynamic capabilities and competitive advantage of fast foods restaurants. Int. J. Manag. Sci. Bus. Ad-Minist. 4, 7–14.

8. Feldman, G., Manchi Chao M., Farh J. L. & Bardi A. (2015). The motivation and inhibition of breaking rules: Personal Characteristics structures predict unethicality. Journal of Research in Personality, 59, 69-80. https://doi.org/10.1016/j.jrp.2015.09.003.

9. Fischer, R., & Poortinga, Y. H. (2012). Are cultural values the same as the values of individuals? An examination of similarities in personal, social and cultural value structures. International Journal of Cross Cultural Management, 12(2), 157-170. https://doi.org/10.1177/1470595812439867.

10. Hair, J.; Black,W.; Babin, B.; Anderson, R.; Tatham, R.(2006). Multivariate Data Analysis, 6th ed.; Pearson Prentice Hall: Upper Saddle River, NJ, USA.

11. Hayes, A.F.(2022). Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach. Guilford, 692. Available online: http://dm.darden.virginia.edu/ResearchMethods/Templates.pdf.

12. Hofstede, G. H. (1980). Cultures consequences: International differences in work-related values. In Bevery Hills. CA: Sage Publications. Jackson, B. R., & Milliron, V. C. (1986). Tax

Compliance research: Findings, problems and prospects. Journal of Accounting Literature, 5, 125-165.

13. Holbert, R.L.; Stephenson, M.T.(2003). The importance of indirect effects in media effects research: Testing for mediation in structural equation modeling. J. Broadcast. Electron. Media, 47, 556–572.

14. Kastlunger B., Dressler S. G., Kirchler E., Mittone L., Voracek. (2010). Sex differences in tax compliance: Differentiating between demographic sex, gender-role orientation, and prenatal masculinization. Journal of Economic Psychology, 31, 542-552. https://doi. org/10.1016/j.joep.2010.03.015.

15. Kline, R.(2010). Principles and Practice of Structural Equation Modeling, 3rd ed.; Guilford Press: New York, NY, USA. 61.

16. Korndörfer, M. (2014). Measuring and explaining tax evasion: Improving self-reports using the crosswisse model. Journal of Economic Psychology, 45, 18-32.

17. Kornhauser, M. E. (2007). Normative and cognitive aspecs of tax compliance. Literature review and recommendations for the IRS regarding individual taxpayers. Annual Report to Congress 138. National Taxpayer Advocate, 2, 138-180.

18. Litina, A., & Palivos, T. (2016). Corruption, tax evasion and social values. Journal of Economic Behaviour & Organization, 124, 164-177. https://doi.org/10.1016/j.jebo.2015.09.017.

19. McGee W. Robert. (2005a). The ethics of tax evasion: A survey of Guatemalan opinion. In: Taxation and Public Finance in Transition and Developing Economies (pp. 481-895). Springer: Boston.

20. McGee, W. R. (2005b). The ethics of tax evasion: A survey of Romanian business students and faculty. In: Accounting and Financial Systems Reform in Eastern Europe and Asia (pp. 299-334). Springer: Boston. https://doi.org/10.2139/ssrn.813345.

21. McGee, W. R. (2006). Tax evasion in Armenia: An empirical study. Social Science Research Network – SSRN, 2006. https://doi.org/10.2139/ ssrn.869309.

22. McGee, W. R. (2006a). The ethics of tax evasion: A survey of Bosnian opinion. Social Science Research Network – SSRN, 2006.

23. McGee, W. R. (2007). Ethics, tax evasion and age: Empirical studies of opinion in Utah and 14 countries in the Western Hemisphere. Social Science Research Network – SSRN, 2007. https://doi.org/10.2139/ssrn.960114.

24. Nerre, B. (2001). The concept of tax culture. Proceedings. Annual Conference on Taxation and Minutes of the Annual Meeting of the National Tax Association. 94, 288-295.

25. Pickhardt, M. (2014). Behavioral dynamics of tax evasion – A survey. Journal of Economic Psychology, 40, 1-19. https://doi.org/10.1016/j.joep.2013.08.006.

26. Podsakoff, P.M.; MacKenzie, S.B.; Lee, J.-Y.; Podsakoff, N.P.(2003). Common method biases in behavioral research: A critical review of the literature and recommended remedies. J. Appl. Psychol, 88, 879–903.

27. Richardson, G. (2006). Determinants of tax evasion: A cross-country investigation. Journal of International Accounting, Auditing and Taxation, 15 (2), 67-78. https://doi.org/10.1016/j.intaccaudtax.2006.08.005.

28. Richardson, G. (2007). The influence of culture on tax systems internationally: A theoretical and empirical analysis. Journal of International Accounting Research, 6 (1), 57-79. https://doi.org/10.2308/jiar.2007.6.1.57.

29. Richardson, G. (2008). The relationship between culture and tax evasion across countries: Additional evidence and extensions. Journal of International Accounting, Auditing and Taxation, 17 (2), 67-78. https://doi.org/10.1016/j.intaccaudtax.2008.07.002.

30. Saad, N. (2014). Tax knowledge, tax complexity and tax compliance: Taxpayers' view. Social and Behavioral Sciences, 109, 1069-1075. https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.12.590.

31. Schumacker, R.; Lomax, R.(2010). A Beginners Guide to Structural Equation Modeling; Routledge: New York, NY, USA.

32. Schwartz, S. H. (1992). Universals in the content and structure values: Theoretical advances and empirical test in 20 countries. Advances in Experimental Social Psychology, 25 (1), 1-65. https://doi.org/10.1016/S0065-2601(08)60281-6.

33. Schwartz, S. H. (1994). Are there universal aspects in the structure and contents of human values? Journal of Social Issues, 50(4), 19-45. https://doi.org/10.1111/j.1540-4560.1994.tb01196.x.

34. Schwartz, S. H., & Bardi, A. (2001). Value hierarchies across cultures: Taking a similarities perspective. Journal of Cross-Cultural Psychology, 32 (3), 268-290. https://doi.org/10.1177/0022022101032003002.

35. Schwartz, S. H. (2011). Studying values: Personal adventure, future directions. Journal of Cross-Cultural Psychology, 42(2), 307-319. https:// doi.org/10.1177/0022022110396925.

36. Schwartz, S. H. (2012). An overviw of the Schwartz theory of basic values. Online Readings in Psychology and Culture, 2(1), 1-20. https:// doi.org/10.9707/2307-0919.1116.

37. Torgler, B. (2003). To evade taxes or not to evade: That is the question. Journal od Socio-Economics, 32(3), 283-302. https://doi.org/10.1016/ S1053-5357(03)00040-4.

38. Tsakumis, T. G. et al. (2007). The relationship between culture and tax evasion. Journal of International Accounting, Auditing and Taxation, 16(2), 131-147. https://doi.org/10.1016/j.intaccaudtax.2007.06.004.

39. Vauclair, C. M., et al. (2015). What kinds of value motives guide people in their moral attitudes? The role of personal and prescriptive values at the culture level and individual level. Journal of Cross-Cultural Psychology, 46(2), 211-228. https://doi. org/10.1177/0022022114557487.

40. Webley, P., Cole, M. & Eidjar, O. P. (2001). The prediction of self-reported and hypothetical tax-evasion: Evidence from England,

France and Norway. Journal of Economic Psychology, 22(2), 141-155. https://doi.org/10.1016/S0167-4870(01)00026-5.

41. Woro Damayanti, T., Sutrisno, Subekti, I. & Baridwan, Z. (2015). Trust and uncertainty orientation: An effort to create tax compliance in a social psychology framework. Procedia – Social and Behavioral Sciences, 211, 938-944. https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.11.124.

استناد به این مقاله: حیدری هراتمه، مصطفی. (۱۴۰۵). بررسی تاثیر ویژگی‌های شخصی بر فرهنگ مالیاتی با نقش تعدیل‌گری درک از عدالت نظام مالیاتی. *پژوهشنامه مالیات*، ۱۴۰۵(شماره)، ص آغاز-ص پایان.

Journal of Tax Research is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Impact of Personal Characteristics on the Tax Culture

with the moderating effect of Perception of Tax System Fairness

Mostafa Heidari Haratemeh *

Associate Professor of the Department of Economics, Nar.C., Islamic Azad university, Naragh, Iran.

Abstract

In order to examine the relationship between a person's Personal Characteristics and his tax culture, the Personal Characteristics of that person, who have an abstract, long-term motivational goal and reflect his principles and beliefs about what is important to him in life, and an important role in people's motivation to make decisions and Has moral behavior, Za considered. On the other hand, the tax system is a set of important factors in understanding the personal tax culture, including tax evasion, tax compliance, and the tax system. Tax evasion means violating legal regulations, tax compliance means convincing the taxpayer to act and fulfill tax obligations according to the law, which is a problematic and complex issue. In relation to the tax system, a moderating variable, i.e. the individual's understanding of the fairness of the tax system, is considered in the model. Therefore, the purpose of the study was to investigate the effects of Personal Characteristics on personal tax culture with the moderating role of understanding the fairness of the tax system. The current research is practical in terms of its purpose and descriptive-survey in terms of data collection. The statistical population includes all knowledge-based and technological companies in Isfahan Scientific & Research Town. Data collection tool, a questionnaire was distributed online and 420 questionnaires were collected, and with only 390 cases that are valid for analysis due to data screening that included missing data,were finalized for analysis. SEM (CB-SEM) and CFA methods, respectively, to determine structural equation modeling confirmatory factor analysis using SPSS and AMOS software; And Process software was used to

* Corresponding Author: Mo.heidarih@iau.ac.ir

How to Cite: Heidari haratemeh, M. (2026). Investigating the Impact of Personal Characteristics on the Tax Culture with the moderating effect of Perception of Tax System Fairness, Jornal of Tax Research, 00(00), 00-00.

path analysis to estimate the different indirect effects, and finally bootstrapping method was used for moderate effects. Among the elements of Personal Characteristics; direct and indirect conservatism despite the moderating factor; Understanding the fairness of the tax system has the greatest impact on the personal tax culture and its components. This finding is not far from expected because it seems that people are probably conservative due to the fear of heavy fines, lack of exemptions and loss of credit in the tax system. In fact, coercion and coercion resulting from the legality of paying taxes and the conservatism and risk aversion of income owners and economic businesses as taxpayers, despite the progress and development of tax culture, will have the greatest impact. components; Openness to change, tax evasion and tax compliance are in the next categories.

Keywords: Characteristics, Personal Tax Culture, Tax System, Tax Compliant, Tax Evasion.